

واحد پول ایرانی از کجا آمده؟

اولین واحد پولی، سکه 100 دینار (صنار) بود که توسط سلطان محمود غزنوی ضرب شد ...

اولین واحد پولی، سکه 100 دینار (صنار) بود که توسط سلطان محمود غزنوی ضرب شد واحد پول ایرانی از کجا آمده؟

جام جم آنلاین: واحد پول ایران بر مبنای 171#& دینار؛ بنا شده است. دینار، واحد قدیمی پول روم و بعد امپراتوری روم شرقی بود و 171#& دیناریوس؛ خوانده می‌شد.

یک دیناریوس روم شرقی برابر با یک سکه نقره بود که وزنش در مواقع مختلف فرق می‌کرد. این نام بعد از فتح اراضی روم شرقی به دست مسلمانان، از طرف آنها به عنوان واحد پول انتخاب شد و تبدیل شد به دیناری که امروزه هم در کشورهای عربی از آن استفاده می‌شود.

به همین ترتیب، سلطنت‌ها و حکومت‌های ایرانی هم از دینار استفاده می‌کردند، اما بتدریج، در نتیجه تورم و بی‌ارزش شدن پول، احتیاج به واحدهای پولی بزرگ‌تر پیش آمد که البته همه این واحدها بر مبنای دینار بنا شده بودند.

اولین واحد پولی، سکه 100 دینار (صنار) بود که توسط سلطان محمود غزنوی ضرب شد و به اسم 171#& محمودی؛ نامیده می‌شد. در همان زمان، شاهان سامانی ماوراءالنهر، سکه‌های نقره 50 دیناری ضرب کردند که 171#& شاهی؛ نامیده می‌شد.

در حقیقت، یک شاهی، نصف یک محمودی یا به عبارت دیگر، یک محمودی، دو شاهی بود. تا مدت‌ها سکه‌های نقره مورد استفاده، شاهی و محمودی بودند. واحدهای دیگری مثل 171#& قران؛ (هزار دینار) و تومان (10000) دینار، فقط واحد محاسبه بودند و عملاً هیچ سکه‌ای به نام قران یا تومان ضرب نمی‌شد. کلمه تومان از لفظ مغولی تومان به معنی 10 هزار است. نمونه کاربرد این معنی را می‌توان در منصب 171#& تومان‌باشی؛ دید که معادل فرمانده 10 هزار نفر نیرو بوده است.

در دوره صفوی، شاه عباس شروع به ضرب یک سکه به ارزش 200 دینار یا 2 محمودی کرد. این سکه به 171#& عباسی؛ معروف شد و بسیار مورد استفاده قرار گرفت.

در همین زمان، به علت رابطه پرتغال با ایران، سکه‌های پرتغالی در ایران رایج شد. این سکه‌ها 171#& رئال؛ نام داشتند که البته هنوز هم واحد پول بعضی از مستعمرات سابق پرتغال مثل برزیل می‌باشد. این واحد پول، بر مبنای وزنش، مطابق 1175 دینار گرفته شد و در ایران به این اندازه خریده می‌شد.

سکه رئال پرتغال در ایران به عنوان ریال رواج پیدا کرد به این ترتیب دولت ایران دست به ضرب سکه‌های ریال زد که برای مبالغ بالا به کار می‌رفت. اواخر قرن هجدهم میلادی، نادرشاه افشار هم یک نوع سکه به ارزش 500 دینار ضرب کرد که به اسم خودش 171#& نادری؛ خوانده می‌شد، اما خیلی زود در فرهنگ عام به جای لفظ نادری، استفاده از واژه 171#& ده شاهی؛ (شاهی = پنجاه دینار: 500 دینار = ده شاهی) رواج پیدا کرد.

در طول سلطنت قاجار، سکه‌های مورد استفاده در ایران، شاهی، صنار، عباسی و ده شاهی بودند و اواخر دوره قاجار، سکه‌های هزار دیناری و 2 هزار دیناری هم ضرب شدند (یک قرانی و دوزاری). در ابتدای سلطنت پهلوی برای یکدست شدن واحد پول ایران، سکه‌های ریال به جای 1175 دینار به مبلغ 1000 دینار (مطابق قران) کاهش داده شدند و واحد پول 171#& ریال؛ نام گرفت. در همان دوران پهلوی هم بعد از تورم‌های اقتصادی مختلف و رواج پول کاغذی، اسکناس‌های 5 ریالی و 10 ریالی (یک تومانی) چاپ شدند.

منبع: بانکی